

KAMERAT!

Den siste uke har på mange måter gitt en forholds karakteristikk av den tiden vi står foran til krigen er slutt. Begivenhetene på krigsskuseplassene har inngitt øket optimisme, mens vinterens innvarsling grelt har stillet til skue den trengetid vårt folk på det materielle området må gjennom i de nærmeste måneder. På østfronten har tyskerne lidt nye, blodige tap mellom Don og Velga og i Kaukasus, og den russiske motstand har alt tydeligere fått preg av offensiv. Det gledeligste er dog den britiske offensiv som i stor målestokk er satt igang fra Egypt og mot tyske og italienske baser i og rundt Middelhavet. Det er for tidlig å døme om disse angrep virkelig er innledningen til de avkjørende militære oppgjør. Den største betydning har de forsøkt som de på en effektiv måte bringer russerne avlastning. Og at de øker samholdet og våpenbrorskapet mellom de allierte. De tunge bvrder som det russiske folk hittil har båret - og båret med slik enestående tapperhet - vil nå fordeles. Og påkjeningen på Tyskland og aksemaktene vil tilsvarende øke. En skal være forsiktig med å utbasunere seiren på forhånd - det skulle en ikke minst ha lært av Hitlers propagandaseir over russerne ifjor - men vi tror a bedømme situasjonen rett, når vi venter ny framgang for de frihetselskende folks kamp i tida framover.

Om vi således er inngitt ny visshet om at den andelige seir over nasityrraniet nærmer seg, så er vi på den annen side klar over at den vinter vi nå er satt inn i, blir tung a berge seg gjennom. De uherte tyske rekvisisjoner av vare viktigste levnetsmidler som poteter, grønnsaker fett og meieriprodukter, kjøtt, sild, ferskfisk, tørrfisk og klippfisk har allerede skapt fortvilelse hos husmadrne, som i første rekke må bare byrdene for å skaffe mat for daven. For arbeiderne som på grunn av den senkede levestandard ikke har hatt anledning til å kjøpe opp litt tørfisk og klippfisk engang til vinterbeholdning, er stillingen kritisk.

De mange - særlig i bvene - som ikke har kunnet kjøpe innpoteter som rasjonene gir adgang til på grunn av manglende eller dårlige kjellere, risikerer at potetene på nytt blir borte fra markedet. Men ikke bare maten skaper bekymringer. Brenselssituasjonen er minst like fortvilet. Og de rasjoner som nå er fastsatt for bruk av brensel, gjør det klart at vi også blir nødt til å fryse oss gjennom vinteren. Det er i denne tid nødvendig at den folkesolidaritet som er skapt om de nasjonale oppgaver, også gir seg utslag i den mest utstrakte hjelp til de vanskeligstillede. Bedrifter og arbeidsgivere må i øket grad ved hjelp av lån og direkte matforsyning hjelpe sine arbeidere og funksjonærer. Mye er gjort på dette felt, men mye kan ennå gjøres.

Men selv om påkjeningene blir store og selv om vi i tillegg til de rent materielle mangler også blir utsatt for øket terror og overgrep, så vil vårt folk bære de byrder som blir det pålagt. I forvissningen om at avkjørelsen på slagmarkene i nær framtid for alltid vil utrydde voldsmoraliteten og knuse undertrykkerne, vil vårt folks våpenløse kamp føres seirrik videre til frihetens fans igjen vaier over Norge. - V -

JØDEFORGJELSENEN I NORGE

har nå antatt samme forferdelige karakter som vi tidligere kjender fra barbariets hjemland, Tyskland, fra de okkuperte stater, Østerrike, Tsjekkoslovakia, Polen og nå sist Frankrike. Lenge har det vært vanskelig for de tyske og norske nasister å finne noe påskudd til kleppjakten på jødene her hjemme. I Norge har det aldri eksistert noe jødproblem. Det lille fatall jøder som har tatt opphold her i landet har aldri stukket seg fram eller på noen måte framkalt offentlighetens interesse som en gruppe. Som lovlvdige borgere har de oppfylt sine samfunnsplichter og derfor vært ansett og anerkjent på like fot med alle andre. Men uten vold og stadig ny terror kan nasistene ikke holde sine rebelske tropper samlet. I samarbeid med tyskerne har derfor quisling gått til de mest uherte og forbryterske overgrep overfor jødene for derved å bortle oppmerksomheten fra den indre uro og spredt som i den senere tid har tatt over-

- 2 -
hand innen NS.

- V -

PÅSKUDDET TIL OVERGREPENE

kom som kallet for NS da en statspolitibetjent ble skutt på Østfoldbanen. Den første melding anga straks tonen. Det var selvsagt knepet i jøder som delaktige i drapet. Og ingen var i tvil om at nasistene her hadde laget en anledning til jødeterror. Det som forbauselet var bare at de ventet så lenge med å slå til. Men sannsynligvis måtte det først skaffes ledig plass i fengsler og konsentrasjonsleire.

Men så natt til mandag kom også slaget. I hundrevis ble jødenes leiligheter beslaglagt. Mannlige jøder helt ned til 15-16 årsalderen ble arrestert. Vakt av statspolitiet ble satt ut ved synagogen. Og det ble drevet en intens jakt på de som hadde fått stukket seg vakk. Tirsdag morgen kom så forordninger om formueskonfiskasjon for alle jøder og innkallelser til statspolitiet. Arrestasjonene og overgrepene har siden vedvart hele uken.

- V -

FORBITRELSEN MOT VOLDSMENNENE

innen FS og det tyske politi har nå nådd et fartruende stadium. De nye overgrep som kommer så umiddelbart etter standrettsforbrytelsen i Trondheim, har vært forferdelse innen hele vårt folk. På alle høld er en nå klar over at den desparasjjon som i øyeblikket preger fiendens leir, kan gi seg utslag i stadig verre voldshandlinger. Men vi vet også at desperasjon tyder på svakhet, den som ikke er seg sterkt og situasjonen voksen, behovr ikke slike eksesser som de som nu utspilles. Selv om vi i øyeblikket står maktesløse overfor det som skjer rundt oss, og selv om lidelsene er mange og ofrene tunge, så lar vi oss ikke skremme eller kue, men ser med fortrøstning framtidia i møte. Den hjelpsomhet som under hele vår trengselstid har vært utvist overfor alle offer for nasitetroren, vil nu også bli de forfulgte jøder til del. Den eneste eg sanne nasjonale front i Norge vil i pakt med Henrik Wergelands ånd rekke den hjelpeende hånd ut mot de norske statsborgere av annen avstamning som i dag er særlig utsatt for nasistenes forfølgelsesvanvidd.

- V -

I DEN FINNSKE DAGSPRESSEN

opplyses det nå at det ikke kan bli tale om noen økning av brødrasjen trass i den gode høsten, og det finske folk må være forberedt på å leve på rasjoner som langt fra tilfredsstiller næringssbehovet.

På et foredrag i foreningen svensk-finlands venner i Stockholm, ble det opplyst at summen av rasjonene i Finnland idag gir et fullvoksent menneske noe over 1100 kalorier, mens det normale kaloriforbruket i Finland beregnes til 2600-2800 kalorier. Forbruket av melprodukter er gått ned med 30%, melk og fettforbruket med 60% og kjøttforbruket med 80%. Tildelingen av egg er ett egg på tre maneder.

Videre ble det opplyst at sedd løsholdningen som normalt er ca 1/4 milliard mark nå er øppet i 8 milliarder, og statsbudsjettet beløper seg til 18 milliarder mot normalt 5 milliarder, da er krigsbudsjettet ikke medregnet.

- V -

SPLID BLANT FORREDERNE.

Det har lenge vært kjent at det hersker stor indre ure og splidaktighet innen nasistenes rekker. Uroen har fått ny næring av de innkallelser som her funnet sted for deltakelse i krigen på Østfronten. Men også de mange rasjonerings- og korupsjonsskandalene, som har ført til at NS har måttet ta enkelte av sine lemmere ved vingebenet, har ført til uoverensstemmeler forbryterne seg imellom. De som er degradert eller straffet, har også venner. Og disse vennene innen det "statsbærende parti" vet at flesteparten av lederne har stygge ting å skjule. Til å begynne med valte de den velkjente sangstermetode å trøe seg til strafffrihet for sine venner. Med lederne innen NS har jo alle maktmidler til sin disposisjon og de kunne således selv bestemme hvilke avsløringer som skulle finne sted. - På denne bakgrunn er det en må se de opptrinn på slottet i forrige uke. Sjefen for hirdens flykorps, kaptein Aagård, innfant seg på slottet i spissen for en hirdavdeling. Etter en hissig diskusjon ble "minister" Fuglesang slatt ned, quislings adjutant, kaptein Langli, ble også antastet, men kom seg unna. Dernest dr. "straffekspedisjonen" til "fylkesmann" Stenersens kontor. Resultatet var at denne mest skandaliserte av alle hasiledere fikk en velfortjent avstraffelse som vil føre til lang tids slikeleie.

Knivoden kunne salveset ikke bli sett.

Det er ikke noe som kan etterta ifølge det jeg ser en dugtasjon av
hundreprosentig gjennomgang for å se om deres løslatelse.
Utgangen på historien kjenner vi ennå ikke, men det er jo forevrig også uten
interesse, men det er verdt å legge merke til den misnøye som sjølver sørget til
og de oppgjør som finnes sted blant forredene. Det er neilig et velkjent fenomen fra forbryterverdenen at når bvttet skal dles, så oppstår det klammeri.
Og når skrikken for oppgjøret vokser, så berørner angivsriet.

KOMBIEN PA HOLMENKOLLEBANE

- V -

Som vi ønskede i fortid, har nå utvi let seg til den mest løsslopne farse. Da plakaten om at de passasjerer som nøklet å sitte ved siden av NS-folk eller
tyske militære måtte forlate trikken, ikke hjalp, ble bestemmelserne ved nytt
oppslag skjerpet således at den slags sjenstridige passasjerer ville bli utviset
av banens vogner. Det nye påbud førte imidlertid heller ikke fram. Folk omgikk
bestemmelser og mange passasjerer - som i alle tilfelle gikk ut over
nasisten - oppsto. Da ble røtte vedkommende inderlig forbanna og tenkte at
na skal de jæggi på lystre. Hirden ble tilkalt for å sørge for at tyskerne og
alle små og store nasister skulle slippa å sitte alene på trikken. Og så trop-
pet hirden opp. To mann på hver Holmenkollvoen og beordret passasjerene til å
ta plass ved siden av de avsnaklæpte eller kappfellene. En hel dag fant tysker-
ne seg i denne åpenbare demonstrasjon av deres upopularitet, men da hadde de
også fatt nok. Hirden fikk ordrer om å holde seg borte. Og nå sitter de der og
grubler så det virker under hirdluia og forstår enda mindre enn før - hvis det
er rigtig da. - Men Holmenkollbanens dørlige trafikanter morer seg storartet.

- V -

DE STIGENDE LEVEMIDDELSTIGNINGER

At pengene etterhvert er blitt "sma", er en kjennsgjerning som ikke er til å
komme forbi, det er i allfall den erfaring som husmødre har gjort. For hver
dag blir det vanskeligere å få endene til å møtes. Arsaken til dette behøver
en ikke lote lengs etter. Prisene på de forskjellige mat- og forbruksvarer
har steget etterhvert og er stadig stigende.

Når det fra et bestemt hold antydes at prisnivået er stort sett uforandret, så
kan dette bare frekkalle medlidende smil. - Ser en endel på de herskende leve-
omkostninger i forhold til lønnsnivået, forstår en den blodige urettferdighet
som ligger i dette å la lønningene fortsette uforandret uten at det ges kompen-
sasjons i noen som helst form. - Det er meget rimelige krav som fra de orga-
niserte arbeiders har vært reist for å rette på dette. Men kravene er blitt sl-
lagt av de nævnevnte "organisasjonsledere", som rimelig kan være når en kjenner
til deres egentlige oppgave. Vi skal se litt på hele dette apparat som i al-
minnelighet forstaaes ved leveomkostninger og indekstall. Det er nøylig indeks-
tall som offisielt gjelder som en målenhet for hele prisvurderingen.

All vanlige utgifter til anskaffelser av varer m.v. som folk trenger, kalles
vanlært "leveomkostninger". Ut er da tatt med alt som en trenger for å leve
på tilvant vis, som mat, varme, m.m., osv. Disse utgifter varierer av for-
skjellige grunner, først og fremst på grunn av endringer i prisene, men også
på grunn av endringer i forbruket. Hva forstaaes så ved indekstall og indeks-
beregning? En indeksberegning frakommer ved at en bygger på gjennomsnitts-
forbruket hos en rekke familier over et bestemt tidsrom. Indeksen bereknes
på den mate at en multipliserer de forbrukte mengder en fant ved undersøkelsen
av husholdningsregnskapene med de mannedlige prisoppgaver fra detaljhandelen.
En finner da denne mate hvordan utgiftene ved dette forbruket varierer fra måned
til måned. Ved å uttrykke forandringen i relative tall, får en frem en indeks.
En går så ut fra et bestemt år som således blir basåret, og de beregnede utgi-
tene settes til et prosenttall, men en si, på 100. Utgiftene i de senere
år eller maneder bereknes så i forhold til dette. Med de tall som her har
interesse kan en gå ut fra basåret 1938, altså sistefredsåret. Det gir
det mest rettferdige grunnlag for bedømmelsen av prisstigninger. Ser vi så på
hovedindekstallet, som er gjennomsnittstallet for de forskjellige vare-
grupper, fra 1938 og framover, stiller det seg slikledes:

1938 gjennomsnitt	100
1939	101,3
1940 mars	115,6
1940 juni	115,5
1940 desember	130,5
1941 juni	138,9
1941 desember	143,7

Som det kan sees er stigningen i prisnivå siden sistet prisrapport ikke betydelig. Fra 1938 til juni 1942 er stigningen 47 % og fra mars 1940 til juni 1942 er stigningen 29 %.

Når en ser øst at lønningene er list fast og har vært stort sett uforandret i denne tida er det ikke vanskelig å forstå at pengene er blitt "små" for arbeidsfolk og funksjonærer i faste stillinger.

Ser en dernest på de enkelte varegrupper og forbruksvarer blir spørsmålet enda mer interessant. Ved siden av dette kommer den også te "skjulte" prisstigning som skvilds mindreverdige varer og nivå faktisk hersker ved alle varesorter. Disse spørsmål kan det ha sin interesse å behandle ved senere leilighet.

- V -

SLAVEMETODER I ARBEIDSILIVRET

Vi nevnte før en tid tilbake at det var utfordret en tysk forordning som også gjelder de besatte land, om utvidelse av arbeidstida til minst 54 timer uken og dessuten fullstendig innpassing av industrien for de tyske krigsformål.

Det er senere gitt nye forordninger som tar sikte på å skjerpe arbeidsintensiteten og innføre de tyske slavemetoder også i vårt lands arbeidsliv.

I et skriv fra Reichskommisariatet til sosialdepartementet er det gjort kjent et nytt anslag mot norske arbeidere og norsk industri og som forlanges satt ut i livet.

Den nye forordningen, som også er truffet av Hitlers personlige "Generalbevollmächtigte für den Arbeitseinsatz", hr. Seuckel, angår "brudd på arbeidsavtale og bortdraing av arbeidskraft samt krav på uforholdsmessige store arbeidsgodtgjørelser i det private næringsliv". Forordningen påbvr at "en arbeidstaker (funksjonær, arbeider, lærling) må ta det arbeid som vedkommende er pliktig til å utføre ifølge de besthende forskrifter." Det er forbundet med straff - bøter eller fengsel - "pliktstridig å nekte å ta arbeid (inkl. overtidsnatt-, søn- og helligdagsarbeid) som er tildelt ham av bedriftslederen eller dennes representant, eller hold, igjen med det, pliktstridig å utabli fra arbeidet uten gyldig grunn, gjentattganger måtte for sent på arbeidsplassen, eller pliktstridig å forlate arbeidet." Samtidig inneholder forordningen strenge forskrifter for arbeidernas opptreden på arbeidsplassen, forbyr opplösning av arbeidsforhold uten etter spesiell godkjennning og pålegg er straffansvar for arbeidsgiverne som tilsetter arbeidere der må antas å være pliktig til å ta arbeid annetsteds. Likeledes er det forbundet med straffansvar å motta eller kreve høyere arbeidsgodtgjørelse enn etter de alminnelige satser for bedriften eller næringen.

- V -

ALLE DISSE ANGREP PÅ ARBEIDERNAS RETTIGHETER

ter kynisk sikt, på fullstendig umyndigjørelse av de norske og andre besatte lands arbeidere. Derved regner tyskerne med å kunne disponere arbeidskraften for sine spesielle krigsformål uten hensyn til de besatte lands egne sivile behov. Det er derfor all grunn til å være på vakt mot disse anslag og eventuelt møte dem i tur og orden med effektive motforholdsregler.

Utvidelsen av arbeidstida til minst 54 timer uka er selvsagt det farligste angrepet. I en tid med matmangel og gradvis men sikker underernæring av hele arbeiderklassen, ville det være en katastrofe for folkehelse å øke de fysiske anstrengelsene ved en utvidelse av arbeidstida. Her må hver enkelt passe på. En må ikke gå utålpass, slapp og sliten for lenge, men også lesekjelp og få da nødvendige sykepermisjoner. Skal en klare seg gjennom påkjønningen som vinteren vil legge på hver enkelt av oss, er det nødvendig at en er oppmerksom i tide.

I sin alminnelighet vil selvsagt de norske arbeidere innenfor rammen av de viktikter som idag er gjort gjeldende, gjøre alle anslag mot deres rettigheter illusoriske så langt det er mulig. Men da er det også nødvendig at en på hvert enkelt arbeidsplass tar oppforholdsdrøftelse de problemer som melder seg i denne henseende.

- V -

INTERNASJONAL ARBEIDSDELING

En av hovedpunktene i Hitlers "nyordning av Europa" er hans såkalte "internasjonale arbeidsfordeling". Den tar selvsagt i første rekke sikt på å erstatte de tyske industriarbeidere, som må frigjøres til militære oppgaver. Men d.t.

: bare en side av den gigantiske, langsigte og djevelske plan som samlet
- er ut på å kneble de okkuperte land ved å gjøre dem økonomisk o/militært
nølt og holdent avhengig av Tyskland - om mulig også etter kriga, hvis den
skulle sluttet med en ikke total seir for de allierte. En slik knebling gjennom
føres best ved en "industriell demobilisering", dvs. at rustningsindustrien
og alle andre, for landets selvstendige beståen livsviktige bedrifter skal ned
legges, slik at de undertrykte folk ikke har noen mulighet for å klare seg sel
Denne fremgangsmåte praktiseres allerede i Frankrike. En rekke bedrifter som
er viktige nok sett fra fransk synspunkt, men ikke fra tysk, er nedlagt, og
maskinene og arbeiderne sendt til Tyskland. Tyskerne opner på denne sindrige
mate ikke bare å få faglærte arbeidere, som de kan behandle som slaver og driv
hensynsløst til de stupr, men de regner også med - for alle muligheter tar er
tysker med i betrakning - at hvis det skulle lykkes de allierte å få landsatt
tropper i det okkuperte land, så vil aksjonen være dødfødt, når det i landet
hverken finnes brukbare bedrifter eller menneskemateriell, som - det skal en i
so bort fra - kan tenkes å ville gjøre falls sak med de så baktalte befriere.
Hitler trenger millioner av utenlandske arbeidere for å kunne fortsette kamper
for Tysklands eksistens, og han vil ikke sky noe middel for å få dem. Arbeids-
løshetsunderstøttelsen inndras for de arbeidere som ikke vil arbeide i Tyskland.
Arbeiderne får velge mellom sult og emigrasjon. Deras fortvilte stilling ut-
nyttes av de tyske arbeidsgivere som betaler dem meget lav lønninger. Den
løn de hollandske arbeidere får, liggør således 30 % lavere enn den som betales
tilsvarende tysk arbeidskraft. En del av disse lønninger betales av de hollandske
myndigheter. Tyske hevder - med skamløs frekhet - at det/bare rett og
rimelig at de summer som Holland matte utbetale i arbeidsløshetsunderstøttelse
- hvis ikke de hollandske arbeidere hadde fått plass i Tyskland - skal ut-
betales til de tyske myndigheter. Utenlandsk arbeidskraft blir på denne
måte en særdeles billig for tyskerne, som dermed blir istand til å betale tyske
arbeidere høyere lønn. Disse blir formenn og overordnede og vil etterhvert da
et "aristokrati" blant industriarbeiderne. Vi skimter hvordan et "herrefolk"
blir til.

- V -

DEN FRIE HOLLANDSKE AVIS

"Fri Nederland", som utkommer i London, skriver at hollandske arbeidere er bli-
gropet i Nederland og deportert for å arbeide i tyske fabrikker. Det har vært
tilfelle der arbeidere på vei til nederlandsk fabrikker er tilbuåt skyss i
lastebiler, hvoretter de er kjørt til jernbanestasjonen og kjørt med tog til
Tyskland. - Det blir meldt i London idag at 15 nederlandsk gidsler til er
blitt myrdet som represalier for forskjellige sabotasjehandlinger som det er
fortatt er blitt begått nylig. Det er imidlertid ikke gitt nærmere enkeltheter
om disse sabotasjehandlingene.

- V -

ØRGEFORBINELSEN SVERIGE - TYSKLAND

Blo forleden brukt, idet den tyske faren "Deutschland" med over 1000 tyske
soldater ombord, ble senket.

- V -

DEN AKSEVENNLIGE UTENRØMINSITER

i Chile er avskjediget av presidenten, som har utnevnt Fernandez i hans sted.
Når Chile således tar det første skritt mot brudd med overfallsmaktene, er det
bare Argentina som opprettholder den diplomatiske forbinnelse med aksem
av samtlige sydamerikanske stater.

- V -

DEN BRITISKE OFFENSIV

i Egypt er ifølge tyske medier inger satt igang med over 1 million mannskog med
1000 tanks. Etter det som hittil foreligger, er det gjort dype innbrudd i de
stillinger. Det britiske flyvåpen, som tydelig er aksem fullstendig overlegen,
bombarderer fiendens stillinger og tilførsler dag og natt. Britiske ubåter
senker en mengde aksetonnasje i Middelhavet. I samband med offensiven retter
Royal Air Force hårde slag mot den italienske industri gjennom langdistanse-
bombeangrep fra England. Byene Genova, Turin, Savona og Milano er særlig
hårdt rammet.

KALPEN FOR RETIEN TIL A LEVE VART EGET LIV.

Når denne krigen er blitt en "folkenes krig" i langt høyere grad enn noen annen krig i historien, skyldes det i første rekke at kampen føres for viktige menetære rettigheter som alle siviliserte mennesker er like interessert i. Når den fattigste proletaren og storkapitalisten begge yter det de kan og ofrer det de har, slit og blod, penge og livet, i kampen mot nasibarbariet, er årsaken selv sagt da at de begge vet at nasismen og alt det svineriet den fører med seg, gjør livet uutholdelig og verdiløst for menneskene, uansett hvilken stand eller klasse de hører til.

Nasismen brannskatter og plyndrer folkene og skaper et fattighus overalt hvor den slipper til. Men enda varre er det at nasidiktaturet betyr åndelig slaveri, sjelelig terror, utrygghet og angst hos alle mennesker hvor den brutale pest trønger fram.

Derfor står vi sammen i dagens strid med folk som før var våre motstandere, for å slå ned det bøddelregimet som nå rår over størstedelen av Europa. Sammen kjemper vi for friheten, retten til å leve i fred uforstyrret av vold og tvang, retten til å tale og tenke fritt, retten til å sitte trygt i vår egen stue uten at hemmelig politi eller angivere lusker og lytter ved dørene, rett til å hevde vår mening på arbeidsplassen, rett til å bruke våre egne organisasjoner til vern om våre interesser.

Den blod- og jern tiden vi nå lever gjennom har lært oss mye, men først og fremst har den lært oss verdien av en fri demokratisk samfunnsordning og det nasjonale sjølstante, fri for enhver innblanding fra fremmede makter. Derfor kan alle gode nordmenn idag trygt diskutere fremtiden og dens problemer, det hersker enighet om utgangspunktet: Uktatur har vi fått mer enn nok av i denne tiden, i fremtidens Norge vil vi ikke finne oss i noen som helst form for diktaturstyre. Fremmede "beskyttere" og "befriere" må vi sette alt inn på å holde oss fra livet.

Vi vil gjerne samarbeide med alle gode krefter i verden, økonomisk, åndelig og politisk, men våre indre anliggender vil vi selv rá over. Sammen med de folk og stater som idag kjemper mot det tyske bøddelveldet vil vi gjøre vår plikt og ta de ofre som trengs for å sikre våre etterkommere mot en ny verdensbrann, men samfunnsforholdene i Norge, det materielle og åndelige og politiske livet her i landet, skal nordmenn og ingen andre rá over.

Og her har vi som hører til arbeiderrørsla kjent og trygt grunn å stå på. Gjennom et par menneskealdres trofast strev var arbeiderrørsla blitt en avgjørende maktfaktor i samfunnet. Ikke gjennom vold og tvang, men ved utbyggingen av våre frie organisasjoner holdt vårt sosiale grunnsyn på å slå igjennom og ført rot hos flertallet av folket. Selv quisling og hans forredergjeng hadde dessverre full frihet til å forfekte sitt svnø men ble slått grundig ned i støvlene av det norske folket. Det var arbeiderrørslas ideer og praktiske tiltak som folket sluttet opp om.

Vi er ikke i tvil om at det er arbeiderrørslas sosiale syn som blir lagt til grunn for oppbygningen av det nye frie Norge. Nettegg fordi arbeiderrørsla alltid har bygget på frihetstrangen og samholdstanken hos menneskene.

Det nyreisningsarbeidet som var igang da tyskerne brøt inn i landet vårt skal opp og føres videre. I sterke og raskere tempo enn før skal vi bygge ut levealighetene i landet vårt. I første omgang må vi ta fatt og bygge opp det som tyskerne og forrederne har lagt øde. Vi har de brente byene og ødelagte hjem, vi har de grinende ruinene over menneskelykke hvor vi skal sørge for at livet kommer til å gro og smilet vende tilbake. Det krever en innsats og ofre av oss alle.

De oppgavene som vil molo seg når nordmenn sitter rår i Norge, krever samkjøssle og samhold, klare hjerner, folk som uten unsaik prøt og flisespikkeli og uten å skjelvle på hånden tar fatt. Disse menneskene har vi: De tar idag sin tørn i den væpnede kampen som nordmenn tar del i der ute og i den våpenløse kampen her hjemme - i den kampen som på nytt vil skape grunnlaget for en